



**basic education**

Department:  
Basic Education  
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**XIKOMBISO XA XIKAMBELO XA TIKO XA  
LEMBE NA LEMBE**

**GIREDI 3**

**XITSONGA RIRIMI KA LEKAYA**

**SETE YA 2: 2012 XIKOMBISO**

**MEMORANDAMU**

SWIVUTISO	TIHLAMULO LETI LANGUTERIWEKE	TIMARAKA	NTSENGO
1.1.	U ya ejimi ku ya endla kona vutiolori.	1	1
1.2.	A ri hava mali.	1	1
1.3.	C.	1	1
1.4.	Nhlamulo yin`wana na yin`wana leyi twakalaka.	1	1
1.5.	Nhlamulo yin`wana na yin`wana leyi twakalaka.	1	1
2.1.	B.	1	1
2.2.	Dyuhari.	1	1
2.3.	Mawuwani.	1	1
2.4.	Eholweni ya Chachulani.	1	1
2.5.	A.	1	2
3.1.	A.	1	1
3.2.	Mukhuhlwani.	1	1
3.3.	B.	1	1
3.4.	Dyambu na mati.	1	1
3.5.	Dzunga/bava.	1	1
4.1.	Marito man`wana na man`wana lawa a nga ta matsala.	1	2
4.2.	Ku songela – ku chavisela munhu. Lunya – munhu wa biha mbilu.	1	1
4.3.	Nghena, tshamaka.	1	1
4.4.	(a) mufana (b) biha	2	2
4.5.	Hikuva vana van`wana va tshama va karhi va n`wi chavisa/songela.	1	1
5.1.	A.	1	1
5.2.	Ts.	1	1
5.3.	<b>ng</b> eka ximanga na <b>nc</b> eka hanci.	2	2
5.4.	kh ny	2	2
5.5.	ch-ku nga va chela, chava, cheleta, chuha na man`wana. Rh- rhoko, rhuma, rheta, rhunga na man`wana.	1	1
6.1.	B.		
6.2.	l na m.	1	1
6.3.	(a) Ku nga va tola, hola, sola na man`wana. (b) ku nga va rima, tima, yima na man`wana.	1	1
7.1.	(a) mavele- Vonani i nhwana, u sungula ku huma mavele. Manana u kandza mavele. (b) Musi wa ndzilo wu ndzi vavisa mahlo. Manana u kandza timanga hi tshuri na musu.	2	2
8.1.	Matsalele lamanene ya koka.	1	1
8.2.	Matsalele lamanene yo koka.	1	1
8.3.	Matsalele lamnene yo koka.	1	1
8.4.	Etlele.	1	1
8.5.	(b).		
9.1.	Matsalele lamanene yo koka.	1	1
9.2.	b d f h	1	1

9.3.		3	3
9.4.	Matsalele lamanene yo koka.	1	1
9.5.	Matsalele lamanene yo koka.	1	1
10.1.	Langutisa rhuburiki.	10	10
10.2.	Langutisa rhuburiki.	10	10
10.3.	<b>Langutisa rhuburiki.</b>	10	10
10.4.	<b>Langutisa rhuburiki.</b>	10	10
10.5.	Langutisa rhuburiki.	10	10
11.1.	A.	1	1
11.2.	(a) Hatlisa. (b) Makolo.	2	2
11.3.	(a) tlanga. (b) kukula.	2	2
11.4.	(a) Mbyana (b) bolo	2	2
11.5.	Chayela xikanyakanya.	1	1
12.1.	Langutisa rhuburiki.	10	10
12.2.	Langutisa rhuburiki.	10	10
12.3.	Langutisa rhuburiki.	10	10
12.4.	Langutisa rhuburiki.	10	10
12.5.	Langutisa rhuburiki.	10	10
13.1.	Xana munghana wa Vonani i mani?	1	1
13.2.	Manana u swekile vuswa, khavichi nyama na kwembe.	2	2
13.3.	Swivulwa leswi twakalaka na matirhiselo ya mahikahatelo lawa ya vuriweke hi mfanelo.	3	3
13.4.	A.	1	1
13.5.	“Vonani u pfuka na mixo a endla vutiolori masiku hinkwawo.” Ku vula munghana wa yena Tshembhani. “Na mina ndzi tsakela ku endla vutiolori na yena leswaku ndzi ta hanya kahle emirini. Mudyondzisi wa hina manana Maluleke u vula leswaku ku dya mirhoho, mihandzu, chizi na xinkwa xa buraweni swa pfuna ku hlayisa miri.”	5	5
14.1.	A.	1	1
14.2.	Matematiki.	1	1
14.3.	Malamula.	1	1
14.4.	(a) dyambu-hisa. (b) xirhapa-swimilani. (c) mati-torha.	3	3
14.5.	Mirhi.	1	1
15.1.	B.	1	1
15.2.	Tolo manana u bakile makhekhe.	1	1
15.3.	Vonani a ri na munghana wa yena tolo. A va ri eku hlayeni ka tibuku ta xikolo. Vonani u pfunile Tshembhani hi dyondzo ya matematiki. Tshembhani yena u kombile Vonani ku dirowa. Loko va hetile va tlangile masikitlani.	3	3
15.4.	Mundzuku tatana u ta kha malamula.	1	1
15.5.	Xivulwa xin`wan na xin`wana lexi nga eka nkarhi lowu taka lexi twakalaka.	2	2

	<b>0 MARA KA</b>	<b>1- MARAK A</b>	<b>2-MARAKA</b>	<b>3 MARAKA</b>	<b>4 MARAKA</b>	<b>5 MARAKA</b>
15.		<p><b><u>Vundzeni</u></b> Xivulwa xin`we xi fanele xi fambelana na nhlokomhaka.</p> <p><b><u>Ririmi</u></b> Swihoxo swo tala swo siya ndhawu na mahikhatelo.</p> <p><b><u>Mapeletelo</u></b> honisa mapeletelo.</p>	<p><b><u>Vundzeni</u></b> <u>Swivulwa swa mune fanele swi fambelana na nhlokomhaka.</u></p> <p><b><u>Ririmi</u></b> ku siya ndhawu, ririmi na mahikahatelo leswaku swi hlayeka.</p> <p><b><u>Mapeletelo</u></b> Honisa mapeletelo.</p>	<p><b><u>Vundzeni</u></b> <u>Swivulwa swa mune fanele swi fambelana na nhlokomhaka.</u></p> <p><b><u>Ririmi</u></b> u siya ndhawu, ririmi na mahikahatelo leswaku swi hlayeka.</p> <p><b><u>Mapeletelo</u></b> Honisa mapeletelo.</p>	<p><b><u>Vundzeni</u></b> Swivulwa swa ntlhanu swi fanele swi fambelana na nhlokomhaka.</p> <p><b><u>Ririmi</u></b> U siya ndhawu yo ringanela a tlhela a tsala mahikahatelo hi ndlela leyinene.</p> <p><b><u>Mapeletelo</u></b> Honisa mapeletelo.</p>	<p><b><u>Vundzeni</u></b> Swivulwa swa ntlhanu swo tikanyana leswi fambelenaka na nhlokomhaka.</p> <p><b><u>Ririmi</u></b> U siya ndhawu yo ringanela a tlhela a tsala mahikahatelo hi ndlela leyinene.</p> <p><b><u>Mapeletelo</u></b> kwalomu ka mune wa swivulwa swi fanele swi ri hava swihoxo.</p>

